

Резолюція

Круглого столу в Закарпатській обласній державній адміністрації, з нагоди 50-річчя створення Карпатського біосферного заповідника

4 червня 2018 року, у місті Ужгороді, в Закарпатській обласній державній адміністрації, адміністрація Карпатського біосферного заповідника, Департамент екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації, Громадська рада при Закарпатській облдержадміністрації та Закарпатське товариство охорони природи провели, у рамках відзначення Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища та з нагоди 50-річчя створення Карпатського біосферного заповідника, Круглий стіл на тему: «Роль Карпатського біосферного заповідника та інших природоохоронних територій в збереженні природних і культурних цінностей та реалізації стратегії сталого розвитку на Закарпатті».

У роботі Круглого столу взяли участь заступники голів Закарпатської облдержадміністрації та обласної ради Віктор Микулін і Петро Грицик, голова Українського товариства охорони природи Василь Шевчук, керівники природоохоронних установ, обласних управлінь і служб, науковці та представники громадськості й засобів масової інформації, загалом понад 50 осіб.

Заслухавши 18 доповідей та виступів в дискусії, учасники Круглого столу відзначають, що природоохоронні території Закарпаття відіграють ключову роль у збереженні та відновленні карпатської природи. Важливе місце у цій справі належить Карпатському біосферному заповіднику, який за 50 років свого існування досягнув значних успіхів у галузі збереження довкілля та впровадження в життя ідеї сталого розвитку. Його діяльність сприяє збереженню та використанню природних і культурних цінностей регіону, завдяки надійній охороні, моніторингу й менеджменту, який спирається на солідну наукову базу й творчий підхід.

Міжнародна співпраця Карпатського біосферного заповідника дозволяє досягти ширшої солідарності між народами й націями у справі збереження та відновлення природи планети.

Учасники Круглого столу також констатують, що система природоохоронних територій Закарпаття має низку невирішених проблем, які потребують участі Мінприроди України, місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування, наукових установ, а також широкої громадськості.

Серед них недосконалість природоохоронного законодавства й правових механізмів збереження природних цінностей, зокрема занадто повільна імплементація в правове поле України європейських правових норм охорони природи, недосконала система матеріально-технічного забезпечення та низький рівень оплати працівників установ природно-заповідного фонду, практична відсутність системи підготовки кадрів для заповідних територій, напружені стосунки з місцевими громадами, недосконала нормативна база фінансової діяльності установ ПЗФ та Податкового кодексу, що зумовлює низку обмежень щодо діяльності установ тощо.

Спираючись на пропозиції, які були розглянуті в ході Круглого столу, його учасники рекомендують:

1. Звернутися до Мінприроди України з проханням пришвидшити імплементацію в правове поле України принципів оселищного підходу до збереження біотичного й ландшафтного різноманіття. Підготувати відповідні зміни до Законів України «Про природно-заповідний фонд України», «Про Червону книгу України», «Про екологічну мережу України», Лісового, Водного та Земельного кодексів України.
2. Рекомендувати Закарпатській ОДА здійснити моніторинг виконання постанов Уряду України та Указів Президента України щодо розвитку природоохоронної справи на Закарпатті й, у разі потреби, розробити додатковий план дій щодо їх реалізації.
3. З метою запровадження економічних важелів стимулювання охорони територій ПЗФ, сплати державою місцевим громадам компенсацій за вилучення із господарського використання особливо цінних природних територій, на підставі чинного законодавства, за прикладом національних природних парків «Верховинський» та «Деснянсько-Старогутський», адміністраціям Карпатського біосферного заповідника та національних природних парків області підготувати й

скерувати бюджетні запити, а Закарпатській облдержадміністрації – відповідне звернення до Міністерства екології та природних ресурсів України щодо виділення необхідних коштів із Державного бюджету для сплати земельного податку місцевим радам, у межах яких розташовані землі біосферного заповідника та національних природних парків Закарпаття.

4. Розробити й запровадити в практику роботи додаткові заходи щодо посилення контролю за пересуванням на об'єктах ПЗФ Закарпаття високопрохідних автотранспортних засобів з будь-якою метою.
5. Працівникам природоохоронних установ активніше долучатися до розробки нормативно-правових документів, що стосуються розвитку заповідної справи.
6. Наукові дослідження на природоохоронних територіях зосередити на розробці методичних рекомендацій, спрямованих на збереження рідкісних видів та їх оселищ і вирішення конкретних природоохоронних проблем.
7. Адміністраціям природоохоронних установ спільно із Закарпатською облдержадміністрацією:
 - Опрацювати питання підготовки окремої обласної Програми підвищення іміджу й значення природоохоронних територій в контексті сталого розвитку та розбудови інфраструктури для екологічного та сільського туризму;
 - Запровадити моніторинг впровадження та розвитку оригінальних напрямів і форм відпочинку на заповідних територіях (наприклад, різні форми наукового та навчально-пізнавального туризму тощо);
 - Узагальнити досвід роботи сільських садиб, що надають послуги відпочивальникам і туристам, уточнити піші й велосипедні маршрути, облаштувати зони відпочинку на туристичних стежках і маршрутах в межах природоохоронних територій ;
 - Підготувати й видати буклети про можливості відпочинку на заповідних територіях (охарактеризувати історичні пам'ятки на таких територіях – церкви, музеї, визначні місця, джерела мінеральних вод тощо);

- Здійснити розрахунок допустимого антропогенного (й, зокрема, техногенного) навантаження на природоохоронних територіях, посилити контроль за використанням екотуристичних маршрутів;
- Організувати систему ярмарків, для реалізації відпочивальникам і туристам екологічно чистих сільськогосподарських продуктів
- У своїй діяльності брати до уваги інтереси місцевого населення і шукати взаєморозуміння через активний діалог з ним, сприяти розвитку зеленого туризму й традиційних форм господарювання.